DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.**— rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 31 AUGUSTUS.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 36. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1853

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.

van den 20sten Augustus tot den 24sten Augustus 1853 Nos. 67—68.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot hoofdkommies op het bureau van den directeur-generaal van financien, A. Fitz Verploegh, thans eerste kommies bij de direktie der kultures.

Tot eersten onderwijzer der gouvernements stads-school te Batavia, C. Pieck, thans tweede onderwijzer aan de gouvernements 1ste lagere school te Weltevreden.

Tot élève bij het boschwezen op Java, J. A. Focquin.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot overschrijving voor de assistent-residentie Buitenzorg, van de aan den civielen geneesheer J. Gerdenier uitgereikte akte van toelating, tot uitoefening der genees- en verloskundige praktijk in de afdeeling Grissee (Soerabaya).

Civiel Departement.

ONTZET:

De in de uitoefening zijner betrekking geschorste zoutverkooppakhuismeester te Kedirie J. G. van Velzen, uit die betrekking.

BEVORDERD:

Tot opziener der eerste klasse van den waterstaat en 's lands gebouwen, E. V. J. Waersegers, thans opziener der tweede klasse; met bepaling, dat hij te Padang werkzaam zal blijven.

Militair Departement.

BEVORDERD:

BIJ HET MATERIEEL DER ARTILLERIE.

Tot luitenant kolonel, directeur van den artillerie konstructie-winkel te Soerabaija, C. G. von Dentzsch, thans majoor, directeur van dien konstructie-winkel.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(Voor het land.) De Wd. Resident van *Soerabaya* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen dat op **ZATURDAG DEN 3den SEPTEMBER** aanstaande, des morgens ten 8 ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de OVERLAND-MAIL.

SOERABAYA, 20 *Augustus* 1853.

De Wd. Resident voornoemd,
Bij afwezigheid,
De Assistent-Resident,
D. MODDERMAN.

(Voor het land.) De Wd. resident van *Soerabaya* maakt bij deze bekend dat SCHEEPSRUIMTE benoodigd is voor den zoo spoedig mogelijken OVERVOER van *Grissee* naar *Banda* van 4,000 TON GEBLUSCHTE KALK.

Gegadigden worden verzocht zich met hunne aanbiedingen ten zijnen burele te vervoegen.

SOERABAYA, 19 *Augustus* 1853.

De Wd. Resident voornoemd,
Bij afwezigheid,
De Assistent-Resident,
D. MODDERMAN.

(Voor het land.) De Wd. Resident van *Soerabaya* maakt bij deze aan elk en een iegelijk dien zulks mogt aangaan bekend, dat op *Vrijdag den 2den September* aanstaande, des morgens ten 9 uur, ten zijnen bureele door hem, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen (Staatsblad 1829 No. 67) eene openbare uitbesteding zal worden gehouden voor den OVERVOER van *Banjermassing* naar het eiland *Onrust* of *Kuiper* van 1000 TON STEENKOLEN, waarvan de voorwaarden nader zullen worden opgenomen in de Javasche Courant en na ontvangst dagelijks, met uitzondering van den Zondag, ter lezing zullen liggen ter Secretarie der residentie.

Gegadigden worden verzocht, hunne inschrijvings-billetten vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding aan hem wd. Resident te doen geworden en bij de uitbesteding in persoon tegenwoordig te zijn, dan wel zich te doen vertegenwoordigen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 25 *Augustus* 1853.

De Wd. Resident,
Bij afwezigheid,
De Assistent-Resident,
D. MODDERMAN.

(Voor de policie.) Met referte tot artikelen 39 en 9 van de staatsbladen van 1819 en 1828 No. 16 en 25, wordt aan belanghebbenden hierbij bekend gemaakt, dat te *Pattie*, hoofdplaats der Residentie *Japara*, met toestemming van het plaatselijk Bestuur, een LOGEMENT of HERBERG, in het Oud-Residentie-huis, nabij de *Aloon Aloon*, op den *1sten September* 1853 voor reizigers zal worden geöpend.

PATTIE, 26 *Augustus* 1853.

De Resident van Japara,
C. F. BOUDRIOT.

Ingevolge bekomen last wordt bekend gemaakt dat zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleenen op *Maandag den 5den September* 1853, des morgens ten acht ure, aan het Residentie-huis op *Simpang*.

Belanghebbenden worden verzocht hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke vermelding van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

SOERABAYA, 30 *Augustus* 1853. (259)

De Kapitein-Adjudant,
VAN HEERDT.

VENDU-DEPARTEMENT.

Op *Vrijdag den 2den September* 1853.

Uitbesteding op het Residentie kantoor voor den overvoer van *Bandjarmasing* naar het eiland *Onrust* of kuiper van 1000 TON STEENKOLEN.

Op *Zaturdag den 3den September* 1853.

Voor het magazijn van oorlog voor rekening van het Gouvernement van eenige onbekwame OORLOGS GOEDEREN en daarna in het afdeelings, Militaire kleeding-magazijn van diverse OFFICIERS GOEDEREN.

Op *Maandag den 5den September* 1853.

Bij den pachter der pandjes huizen TAN TONG LIEP, in de Chineesche Kamp van onuitgeloste PANDGOEDEREN.

Op *Dingsdag den 6den September* 1853.

Voor de pakhuizen van de Heeren ADAM & Co. op de *Kalimaas*, van c. c. 200 Sandelhoutsche PAARDEN.

Op *Woensdag den 7den September* 1853.

Door den Deurwaarden bij den Landraad alhier, bij wege van executie in de Kampong *Ketapang*, van eenige zwarte SUIKER, KOFFIJ, KEMBOLS, een KLEEDERKAST en diverse GOEDEREN, toebehorende aan den Hadjie ASNAWIE.

SOERABAYA, den 31den Augustus.

— In den avond van den *25sten dezer*, arriveerde alhier ter reede Z. M. stoomschip *Borneo*, komende van *Batavia* en aan boord hebbende Z. Exc. de vice-admiraal, kommandant van Z. M. zeemagt en inspecteur der marine in *Oost-Indië*, de heer *E. G. van der Plaat*.

Nog dienzelfden avond debarkeerde Z. Exc. en stapte af aan het *Hotel Montoft*, alwaar de noodige appartementen in gereedheid waren gebragt.

Wij vernemen dat de overkomst van dien vlootvoogd in verband staat met het aanwezen van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal, ten einde deze te begeleiden bij het bezoeken der verschillende Maritieme Etablissementen te dezer plaats.

Men zegt Z. Exc. het voornemen heeft op morgen *Donderdag den 2den September*, van hier naar *Batavia* per Z. M. stoomschip *Suriname* te retourneren.

— *Zondag* morgen den *28sten dezer* ten half acht ure, kwam alhier ter reede aan Z. M. stoomschip *Merapie*, komende van *Sodja*, eiland *Madura*, en aan boord hebbende Z. Exc. de Gouverneur-Generaal, mevrouw Duijmaer van Twist en gevolg. Z. Exc. stapte aan het tolhuis aan wal en werd aldaar door de daartoe in het programma aangewezen autoriteiten verwelkomd. Op verscheidene plaatsen waren eerebogen opgerigt, en de gansche weg tot aan *Simpang* was afgezet door de inlandsche en Chinesche bevolking. Voor het residentie-huis waren de schutterij en het garnizoen onder de wapenen, terwijl zich de civiele en militaire ambtenaren in het gebouw bevonden, om Z. Exc. af te wachten. Z. Exc. den wensch hebbende te kennen gegeven, de godsdienstoefening bij te wonen, was de gewone tijd daartoe verzet en op 10 uur gesteld.

Zeer kort nadat Z. Exc. aan het residentie-huis was afgestapt, keerde Z. Exc. terug en bevond zich weldra met eene aanzienlijke menigte vereenigd in het gebedenhuis, onder het gehoor van Ds. *Scheuer*, die eene treffende leerrede hield over *Jac.* IV : 14b : *Want hoedanig is uw leven?*... Des avonds was er groote receptie, die zeer druk is bezocht geworden, en eene prachtige illuminatie.

Maandag morgen was er groote parade van de schutterij en het garnizoen, en bezocht Z. Exc. den missighit achter de woning van den regent en den artillerie-constructiewinkel. Dingsdag morgen nam Z. Exc. in oogenschouw, 's Lands algemeene pakhuizen, het entrepôt, het residentie-bureau, het schoolgebouw, de binnen-boeijen, het artillerie magazijn, het militaire kleeding magazijn, het weeshuis en het in aanbouw zijnde komedie gebouw.

Even vóór de komst van Z. Exc. op de reede, wierp het stoomschip *Macasser* het anker, aan boord hebbende den nieuw benoemden resident dezer residentie, den heer *P. Vreede Bik*, laatst gouverneur van *Celebes*. Dit particuliere vaartuig werd sinds geruimen tijd met ongeduld verwacht, en was door gebrek aan de noodige brandstof in zijne reis herwaarts vertraagd. ZHEdG. begaf zich terstond naar de *Merapie* om Z. Exc. te complimenteren.

— Bij het bezoeken van de scholen en het weeshuis heeft Z. Exc. zich met de meeste minzaamheid en belangstelling geïnformeerd naar al wat het onderwijs en de stoffelijke belangen der kinderen en weezen betrof. — Voor de kinderen van het weeshuis stelde Z. Exc. eene milde gift disponibel, ten einde hen daarvoor een feestelijken avond te geven, die waarschijnlijk aanstaanden *Vrijdag* zal plaats hebben.

— Heden morgen heeft Z. Exc. bezocht het maritiem etablissement, het dok, de waterbatterij, de waterfabriek van *de Bruijn*, de equipage-werf, de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid, en de aldaar in aanbouw en reparatie liggende stoomschepen *Admiraal van Kinsbergen* en *Onrust*, verder de marine-pakhuizen, 's Lands timmerwerf en het havenbureau.

Wij vernemen, dat Z. Exc. op *Maandag den 5den* dezer na afloop der audientie naar *Grissee* zal vertrekken, om aldaar te embarqueren.

ADVERTENTIEN.

ONTVANGEN

Echte Hollandsche Koek en Banket,

ALS:

Secretaris-, Sucade-, Schillen- en Deventer-koek.	Vuursteenen met likeur.
St. Nicolaas, in flesschen.	Biscuit à Vanille.
Id. Id. in trommels.	Letter-, en Thee-Banket.
Citroen Carmels.	Madera snetlaagjes
Framboosen koekjes.	Amandelen Bergjes.
Jujubes. (echte)	Vanilla Ringen.
Haarlemmer Halletjes.	Roode Turons.
Utrechtsche Theerandjes.	Pain d'Orange.
Weesper Moppen.	Amandelen Kransjes.
Tafel beschuit.	Macaroni Titas.
Bruids amandelen.	Chocolaad robe de Chambre.
Peperment.	Idem Vanille.
Muisjes.	Idem Poudre.

Verder diverse Blikken **GROENTEN** in sortering, als mede ook:

Gebraden Haas.	Brusselsche kooltjes etc.
Hazenpeper.	Bessen sap etc.
Bloemkool met saucijsen.	

En een aantal meer **PROVISIEN**, alles pas ontvangen bij

(265) E. MARTENS.

WISSELS op AMSTERDAM bij

(267) ADAM & Co.

LIMOENSAP

Te bekomen bij de

(264) *Wed.* Von SCHULTZ.

WARNASARIE.

Indisch jaarboekje voor 1854.

Prijs bij inteekening . . . . *f* 5.—
Buiten inteekening . . . . *f* 8.—

De inteekening op dit jaarboekje is voor deze plaats alleen opengesteld bij

(235) E. FUHRI.

PRACHTWERKEN,

ZEER GESCHIKT VOOR CADEAUX AAN DAMES EN IN SALONS.

FRAAIJE PLATEN.

Bij den boekverkooper E. FUHRI zijn ontvangen de navolgende werken:

ILLUSTRATIEN.

Bernardin de Saint Pierre. Paul et Virginie.
Alph. Karr. Voyage autour de mon jardin.
Mad. La baronne de Staël. Corinne, ou l'Italie.
Goethe. Werther.
Goldsmith. Le vicaire de Wakefield.
La Pervenche. Livre des salons.
Eug. Guinot. L'été à Bade.
Versailles. Palais, Musée, Jardins.
Contes de Charles Nodier.
Girault de Saint Fargeau. Les Beautés de la France.
Léon Guérin. Veillées du vieux matelot.
Muntgomery's Sacred gift.

PLATEN.

Etudes.
Belles de jour et belles de nuit.
's Hage en Omstreken.
Béranger illustré.
Solitude et Attente.
Les Etudians à Paris.
Le tohu bohu plaisant.
Album oriental.
Dans les bois.
Soirée de garçon.
Marine française.

(254)

OP NIEUW ONTVANGEN.

GEBORDUURD en GEDAMMASCEERD GORDIJNGOED en zeer fraaije FRANJES in alle kleuren, LOUSIANE in alle kleuren voor Heeren JASSEN.

(269) E. MARTENS.

TE KOOP

TWEE BENDYS, te bevragen bij

(243) FLISSINGER.

LEES HIER.

Wordt gevraagd eene EERSTE HYPOTHEEK groot ***f* 5,000.**— op een vast goed, in *Nederlandsch Indië* gelegen, en voor de verponding aangeslagen tot minstens ***f* 10,000.**— Te bevragen bij den uitgever dezes. (263)

PAS AANGEBRAGT

Allerprachtigste BLOEMEN, VEEREN en COIFFURES.

(266) E. MARTENS.

J. IJ. KINGDOM zal verhuizen den aanstaande 15*den September* van *Kalie Sossok* No. 2. naar zijn eigen Huis juist achter de *Waterstaat.* Bij hem is te bekomen PATENT ENGELSCHE VEEREN en ASSEN en meer andere GOEDEREN voor *Contant.*

SOERABAYA, 31 *Augustus* 1853. (261)

Bij den ondergeteekende pas ontvangen LEKSTEENEN.

(258) H. VAN DE VELDE.

JAVA GOVERNMENT GAZETTE.

Van 29 *Februarij* 1812 tot 19 *Augustus* 1816, No. 1—234.

Dit zeldzaam voorkomende werk zal in den loop dezer maand op vendutie dan wel uit de hand verkocht worden.

Is te bezigtigen bij (228) E. FUHRI.

IN DE

ALLEMANSGADING

TE KOOP.

Een COMPLEET STEL KEUKEN-KASTROLLEN.

(246) DEELEMAN.

De generale procuratie door den ondergeteekende op BROEDERUIS VAN NIDEK verleend, wordt door deze ingetrokken.

(260) SECH HASSIM BIN ABDULLA HASSIM.

SOCIETEIT CONCORDIA.

VAUXHAL.

Op *Zondag* avond, *den* 4*den September*, benevens MILITAIRE MUZIJK van 8 tot 10 uur.

Namens de Directie,
De Secretaris,
(268) ABBEMA.

STERFGEVALLEN.

Het heeft de alwijze Voorzienigheid behaagd heden tot zich te nemen onzen lieveling, in welks geboorte op den 3*den Junij* 1853, wij ons mogten verheugen.

SOERABAYA, J. RAAF.
20 *Augustus* 1853. B. C. M. RAAF.
geb. SWART.
(253)

NOG IETS OVER DE SLAVERNIJ.

(*Ingezonden*)

> Ik de Heere uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoekt aan de kinderen!
>
> JEHOVA.

(*Vervolg.*)

Onder de verzachtingen, welke Mozes de slaven gewaarborgd had, komen de volgende in aanmerking. Ten 1ste, algeheele rust van den arbeid op den zevenden dag (*Exod.* XX : 10). Waardige erkenning en vervulling van des slaafs zedelijke en godsdienstige behoeften. Ten 2de, vrijstelling van doodelijke of wreedaardige straffen. Verloor een slaaf een oog of tand door toedoen van zijnen meester, dan was hij vrij; stierf hij onder zijns meesters hand, dan moest deze ziel voor ziel geven. (*Exod.* XXI : 20 en verv.) Waarlijk! wanneer de verdedigers der slavernij, zooals dezelve in de Amerikaansche Staten bestaat, de Mozaïsche instellingen ten voorbeeld bijbrengen, zouden zij weldoen eerst die menschlievende instellingen goed en grondig te onderzoeken. Ten 3de, de slaven eener Hebreeuwsche familie moesten deelen in huiselijke vreugde en vermaken bij godsdienstige feesten. (*Deut.* XII : 12, 18; XVI : 11, 14.) Ten 4de, de slaven kregen in het jubeljaar hunne vrijheid, en mogten niet met ledige handen worden weggezonden, „ Gij zult hem rijkelijk opleggen van uwe kudde, en van uwen dorschvloer, en van uwe wijnpers." De reden waarom, is krachtig en overwegend: „ Gij zult gedenken dat gij een dienstknecht in Egijpteland geweest zijt, en dat de HEERE uw God u verlost heeft. (*Deut.* IV : 13 en verv.; vergelijk *Exod.* XXV : 2—4.) Ten 5de, wanneer een slaaf goed behandeld was geworden, als hij een huwelijk had aangegaan, en als het ware tot het gezin behoorde, dan kon hij naar verkiezing blijven:

„ Maar indien de knecht ronduit zeggen zal: Ik heb mijnen heer, mijne vrouw en mijne kinderen lief, ik wil niet vrij uitgaan, zoo zal zijn heer hem tot de Goden brengen. Zijne vrije wil alzoo door de oudsten des volks bevestigd zijnde, kan hij uit eigen vrije verkiezing dienstbaar blijven (*Exod.* XXI : 5, 6.) Ten 6de, een Hebreeuwsche slaaf mogt eigendom bekomen en in bezit houden; hij kon er zijne vrijheid mede koopen. (*Lev.* XIV : 49.) Ten 7de, had een meester geene zonen, dan mogt een Hebreeuwsche slaaf naar de hand zijner dochter dingen (1 *Kronijk* II: 35).

Doch men zal ons tegenwerpen dat het christendom de slavernij in zwang vindende, dezelve niet verbood. Het christendom deed meer; het ondermijnde de slavernij. En waar ooit christelijke beginselen, niet uiterlijk, maar in waarheid omhelsd en opgevolgd werden, ging de slavernij te gronde. De tegenwerping zal, in haren juisten en waren zin opgevat, alzoo op het volgende en op niets anders neêrkomen.

De oorspronkelijke verkondigers van het evangelie begonnen hun werkkring niet met eenen openlijken en dadelijken kruistogt tegen de slavernij. En waarom niet? Zij hadden immers een ander doelwit op het oog dan de bevordering van onmiddelijk, aardsch welzijn. Zij wilden zich in geen strijd tegen het romeinsche despotisme wikkelen. Zelfs op eigen vaderlandschen bodem lieten zij het ontaarde geslacht van Herodes in het ongestoord bezit zijner magt. Hunne zending was geenszins instellingen te veranderen, maar wel de maatschappij, het menschdom te hervormen. Hun arbeid bestond niet in het vergaderen van een ontijdigen en vergankelijken oogst; integendeel, zij waren bestemd om het zaad van levendmakende beginselen en van onvergankelijke gevoelens te zaaijen. Troonen, koningrijken en heerschappijen minachtende, predikten zij het woord van een nieuw individueel leven; wel bewust, dat het mostaardzaadje ter zijner tijd een boom zou worden. Zijn hunne pogingen onvruchtbaar geweest? Immers was de slavernij in het romeinsche rijk drie eeuwen later geheel vernietigd. En thans? Zoodanig is de uitgebreide en immer voortwerkende magt van het evangelie, thans neigt de slavernij door de geheele wereld ten ondergang.

Doch wanneer wij de woorden en bedoelingen van den Zaligmaker der wereld aandachtig overwegen, dan zullen wij tot de overtuiging komen, dat de slavernij met het christendom onbestaanbaar is. Waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid (2 *korinth:* III. 17.) In die treffende woorden ligt de uitdrukking van een groot christelijk beginsel, en de verkondiging van eene groote christelijke magt, die volgens hare bestemming elken uitwendigen band moest verbreken, en alzoo elken slaaf vrijgeven.

En hoe kondigt de gezegende Verlosser zelve zijne zending aan? Verplaatsen wij ons in de Sijnagoge te Nazareth, waar de Heer door zijne verklaringen zijne stadgenooten en bloedverwanten doet verstomd staan. Hoort de hoogst belangrijke woorden, waarmede hij het geestelijke jubelfeest aankondigt, en alle onderdanen van zijn nieuw koningrijk vrijheid van ligchaam toezegt, door hun vrijheid van ziel te geven: „ De Geest des Heeren is op mij, daarom heeft hij mij gezalfd; hij heeft mij gezonden, om armen het evangelie te verkondigen. Om gevangenen te prediken loslating, en blinden het gezigt; om verslagenen henen te zenden in vrijheid; om te prediken het aangename jaar des Heeren." — „ Heden is deze schrift in uwe ooren vervuld: (Luc. IV. 18. *en verv.*) Welke een diepen zin ligt er in deze woorden! Het aangename jaar des Heeren was gekomen; de slaaf zou vrij, de slavernij vernietigd zijn. Niet alleen de ligchamelijke slavernij door Mozes geduld; maar ook die zwaardere slavernij, waaronder de mensch ten gevolge der zonde gebukt ging. De slavernij der ziel, en diensvolgens ook die van het ligchaam was afgeschaft en te niet gedaan. De bijl lag alreeds aan den wortel, de onvruchtbare boom was bestemd om uitgeroeid te worden. Voorwaar! als wij de Christus zelven hooren zeggen, dat hij uitdrukkelijk gezonden was, om gevangenen loslating en verslagenen vrijheid te prediken, moeten wij dan niet gevoelen en overtuigd zijn, dat wij, door tot de bevrijding der slaven mede te werken, niet enkel volgelingen van, maar ook medearbeiders met den Heer zijn? De onfaalbare woorden der schrift leeren ons, dat God, die uit éénen bloede het gansche geslacht der menschen gemaakt heeft, in zijnen Zoon het algemeene jubeljaar begonnen en afgekondigd, en daarvoor het tijdvak der algemeene vrijgeving plegtig ingewijd heeft. En zouden wij bij die overtuiging durven ontkennen, dat de Voorzienigheid ook ieder onzer bevolen heeft deel te nemen in den waarlijk godvruchtigen taak der bevrijding en opheffing van een wreedaardig onderdrukt en diep beleedigd menschengeslacht?

Wenden wij ons van den Meester tot den grootsten zijner volgelingen. Hoe begreep Paulus de beginselen der godsdienst van Jezus ten opzigte der slavernij? Aan den eenen kant drong de apostel er niet op aan, dat men den stand, waarin men geboren is, zou ontvlieden. Hij oordeelde, dat het beter was kwaad te verduren, dan ontijdig, en met gevaar voor de zaak van Christus, bestaande betrekkingen te ontbinden, en daardoor de rust eener maatschappij te verstoren, die toen reeds hevig geschokt werd. Maar aan den anderen kant erkende hij allen, zoowel den slaaf als den meester, gelijkelijk als ledematen der Christelijke kerk, en toegankelijk voor dezelfde regten (2 *Korinthe* XII. 13.) Hij beschouwde het geheele menschdom in twee klassen, namelijk vrijen en dienstbaren; doch verklaarde dat in hunne betrekking tot God en Christus, en tot elkander, elk uiterlijk onderscheid had opgehouden, en ter bestemder tijd praktisch moest eindigen; want: daar was noch dienstknecht of vrije, noch Barbaar en Scijth, maar allen waren één in Christus Jezus (*Galat.* III. 28; *Kolos.* III 2.) Konden de vurige woorden, waarmede de apostel gedurig op het onderwerp terugkomt, als of zijne geheele ziel er mede vervuld ware, woorden, die niet alleen de gelijkheid van alle menschenrassen, maar bovenal derzelver éénheid op den voorgrond stellen, — konden die woorden gehoord worden door den romeinschen slaaf in het eerste tijdvak der Christenkerk, zonder dat zijn boezem zwol en ontgloeide bij de gedachte, dat ook hij mensch was, dat ook hij deel had in de „ verlossing, die in Christus Jezus is?"

(*Vervolg hierna.*)

DE NEGERHUT,

OF

HET LEVEN DER NEGERSLAVEN IN NOORD-AMERIKA.

Vertaald naar het oorspronkelijke door P. Munnich.

Die weg was inderdaad oud en slecht, en sedert het aanleggen van den straatweg sints jaren niet meer gebruikt. Gedurende een uur rijdens ging het nog al goed, maar daarna had men met allerlei hinderpalen, greppels, heiningen enz. te worstelen. Samuel had dit wel geweten; daarom reed hij met geveinsde onderworpenheid achter Haley, nu en dan grommende en mompelende: „beroerde weg, slecht voor Jerry's poot.

— Hoor eens, zeide Haley, — ik waarschuw u eens vooral. Ik ken die negerstreken. Ge wildet mij met al uw draaijen van dezen weg afhouden, hé. Maar pas op!

— Meester kan zijn eigen weg gaan, antwoordde Samuel nederig, en wierp tegelijker tijd Andries in het geniep een bedenkelijken oogwenk toe, waardoor deze op het punt stond zijn lachlust op nieuw lucht te geven.

Samuel betoonde een ongeloofelijken ijver, en scheen bijzonder goed uit te kijken. Nu eens schreeuwde hij dat hij op den top eener heuvel eene vrouwenhoed zag; dan weder vroeg hij aan Andries „of 't Eliza niet was, die daar ginder in het ravijn liep." En steeds was hij er op uit, die uitroepingen op een moeijelijk gedeelte van den weg te doen, waar spoed oponthoud moest te weeg brengen. Zoo doende hield hij Haley in eene onafgebrokene onrust.

Na ruim één uur gereden te hebben, daalden zij eensklaps in het voorplein eener groote pachthoeve neer. Al de landbouwers waren op het veld, er was geen levendige ziel te vinden; evenwel was het klaarblijkelijk, dat de weg hier dood liep.

— Heb ik 't mijnheer niet gezegd? riep Samuel met eene houding van beleedigden onschuld. — Hoe kunnen vreemdelingen meer van een land weten, dan zij die er geboren zijn?

— Dat hebt gij wel geweten, schelm! schreeuwde Haley.

— Heb ik 't u niet gezegd; maar ge woudt me niet gelooven: Ik zeide mijnheer, dat de weg versperd was, dat ik geloofde, dat wij er niet door konden. Is het niet zoo, Dries?

Dat was onbetwistbaar waar, en de ongelukkige koopman was genoodzaakt zich stil te houden. Zij keerden naar den grooten weg terug, dien zij nu volgden.

Ten gevolge van al die verschillende hindernissen, was het omstreeks drie kwartier, nadat Eliza haar kind had te slapen gelegd, dat onze reizigers bij dezelfde herberg kwamen. Eliza stond aan het venster, eenen anderen kant uitziende, toen de snelle blik van Samuel haar ontwaarde. Haley en Andries waren een paar schreden achteruit. In dien crisis bedacht Samuel zijne hood te laten afwaaijen, waarop hij een luiden schreeuw gaf, die Eliza moest doen schrikken, maar ook tevens waarschuwen. Zij trok zich schielijk terug, en hare vervolgers hielden voor de deur der herberg stil.

In dat enkele oogenblik scheen het leven der ongelukkige vrouw zich te verhonderdvoudigen. Hare kamer kwam met eene deur aan den oever uit; zij nam haren slapenden lieveling in de armen, en sprong de trappen af. Haley zag haar op het oogenblik dat zij den steilen oever bereikte; en zich van zijn paard werpende, snelde hij haar achterna, even als een spoorhond de afgejaagde hinde. In die hagchelijke oogenblikken schenen hare voeten den grond nauwelijks te beroeren, en in een ademtogt was zij aan den waterkant. Digt achter haar kwamen hare vervolgers. Zij achtte zich verloren; en bezield met die kracht, welke God alleen aan de wanhoop verleent, sprong zij met een wilden en woesten gil in eens den afstand over, die haar van de ijsschotsen scheidde. Zulk een sprong was alleen voor waanzinnigheid en wanhoop mogelijk; en Samuel en Andries, ja zelfs Haley hieven onwillekeurig de handen schreeuwende omhoog.

De zware ijsmassa, waarop zij neer kwam, zonk met een dof en akelig gekraak onder hare zwaarte; doch zij bleef niet stilstaan. Met woest gegil en wanhopige inspanning sprong zij achter elkander, struikelende, glijdende en zinkende, van ijsschots op ijsschots. Hare schoenen waren verloren, hare kousen verscheurd en hare gekwetste voeten lieten overal bloedige sporen achter, doch zij zag niets, zij voelde niets. Eindelijk ontwaarde zij schemerend, als in eenen droom, den Ohio-oever der rivier, en een man, die haar aan den wal hielp, uitroepende:

— Wie ge ook wezen moogt, ge zijt eene moedige meid.

Eliza herkende de stem en het gelaat van den pachter, die niet ver van den heer Shelby afwoonde.

— O, Mijnheer Symmes! red mij! red mij! verberg mij!

— Wat beteekent dat? Ge zijt immers het kamermeisje van mevrouw Shelby, niet waar?

— Mijn kind! deze knaap! men heeft hem verkocht! Daar is zijn meester! zeide zij naar den Kentucky-oever wijzende. — O, Mijnheer Symmes, ook gij zijt vader!

— Dat ben ik, zeide hij haar ruw doch vriendelijk den steilen oever ophelpende. — Behalve dat, gij zijt eene regt moedige meid, en daar heb ik altijd schik in.

Toen zij boven was vervolgde hij.

— Ik wenschte wel, dat ik u helpen kon, maar ik weet niet waar u te verbergen. Doch ga daarnaar toe, zeide hij naar een groot wit huis wijzende, dat van den weg afstond. — Ga daar, het zijn goede menschen. Er is geen gevaar, waarvoor zij u niet beveiligen zullen. Ze zijn daar altijd op uit.

— God zegene u, zeide Eliza aangedaan.

— Geen dank, geen dank, antwoordde de pachter. — Wat ik gedaan heb is de moeite niet waard.

— En, o mijnheer! gij zult mij immers niet verraden? vroeg Eliza angstig.

— Loop rond, meid! Waar houdt ge een eerlijk man voor? Verraden! Waarachtig niet. Kom, ga nu maar voort; gij zijt een braaf, gevoelig meisje. Gij hebt uwe vrijheid gewonnen, en wat mij betreft, ge zult ze behouden.

Eliza drukte haar kind aan haren boezem, en verwijderde zich met vasten en snellen gang. De man stond stil en zag haar achterna.

— Shelby zal wel denken, dat ik niet als een goed buurman gehandeld heb; maar wat kon ik doen? Als hij een mijner slaven in dergelijke omstandigheden ontmoet, dan mag hij hetzelfde doen. Nooit heb ik het kunnen aanzien, dat een schepsel zich tracht te redden; springen, glijden, vallen, juist om zich zelve van de honden te klaren, die er achter heen zitten. Bovendien, ik zie niet in, waarom ik de slaven van anderen zou moeten opjagen en vangen.

Zoo sprak deze eenvoudige boer van Kentucky, die onbekend met 's lands wetten en de verpligting van iederen burger, slechts als christen gehandeld had.

Haley was als versteend blijven staan tot dat Eliza den overkant bereikt had, waarop hij zich met eenen verlegenen en vragenden blik tot de beide negers wendde.

— Dat was me een sprongetje; eene mooije zaak, zeide Samuel.

— De meid is door zeven duivels bezeten. Ze sprong als een boschkat, mompelde Haley.

— Ja, ja! zeide Sam, zijn hoofd krabbende. — Maar ik hoop niet dat mijnheer ons dat hobbelige pad zal laten volgen. Ik geloof niet dat ik er vlug genoeg voor ben; 'k geloof 't niet. Jij Dries?

Hier deed hij een groven lach hooren.

— Lacht ge nog, gauwdief! snauwde Haley hem toe.

— God bewaar me, mijnheer, ik kan me niet langer inhouden, antwoordde Samuel, aan zijn zoo lang bedwongen inwendig genoegen lucht gevende. — Het was zoo aardig om haar te zien; dat loopt, dat springt, het ijs kraakt — en dan haar te hooren, — plomp! ze zinkt! ze plast! ze springt weer! God, ze komt er door!

En Samuel en Andries lachten dat hun de tranen over de wangen liepen.

— Wacht! ik zal je leeren lagchen, zeide de handelaar met zijne zweep naar hen slaande.

Beiden ontdoken den slag en liepen juichende naar hunne paarden die zij, voor hij bij hen was, reeds bestegen hadden.

— Goeje avond, mijnheer, riep Samuel deftig. — Ik denk dat meesteres zeer ongerust om Jerry zal zijn. Ge hebt ons nu niet langer noodig en meesteres zou mooi zuur kijken, als wij de schepsels van nacht dien aardigen brug van Liza lieten overtrekken.

Op die woorden gaf hij Andries een elleboogstoot in de ribben, en vertrok gevolgd door den laatste. Gedurende eenige minuten voerde de wind hun schaterend gelach den woedenden handelaar in de ooren, tot dat het eindelijk wegstierf.

HOOFDSTUK VIII.

Hoe Eliza ontsnapte.

Het was juist in de avondschemering, toen Eliza haren wanhopigen overtogt over de rivier deed. Eene grijze avondmist, de gezwollen stroom en de vervaarlijk kruijende ijsschotsen waren zoovele onoverkomelijke hinderpalen tusschen haar en haren vervolger. Haley keerde dan ook langzaam en onvergenoegd naar de herberg terug, ten einde te overleggen, wat hem nu te doen stond. De waardin opende hem de deur van eene kleine zaal, waarvan de vloer met een oud verscheurd tapijt bedekt was. Eene tafel met een versleten gewast doek, eenige stoelen met hooge ruggen, eenige borstbeelden met levendige kleuren beschilderd boven den somberen, rookenden haard, en eene ruwe lange bank op eene ongemakkelijke wijze voor het vuur geplaatst, maakten het huisraad van dit vertrek uit. Hier zette Haley zich neer, en begon over de onbestendigheid van menschelijke berekeningen en van menschelijk geluk na te denken.

— Waarom was ik zoo happig naar dien aap van een jongen? vroeg hij zich zelven af — Daar zit ik nu, als een rot in den val.

Hij gaf zich lucht door eene reeks van niet zeer keurige verwenschingen van zich zelven, welke de goede smaak ons belet hier terug te geven, ofschoon dezelve waarschijnlijk volmaakt toepasselijk op hem waren. De luide, schorre stem van een nieuwen reiziger stoorde hem in dit stichtelijke werk, en zich dadelijk naar het venster begevende, riep hij uit:

— Bij den Hemel! zoo dat nu niet is, wat sommige lui voorzienigheid noemen, dan weet ik het niet. Ik geloof dat ik Tom Loker daar zie.

Haley begaf zich haastig naar buiten. Daar stond voor de schenktafel een donkerbruin, gespierd man, wel zes voeten lang, en gezet naar evenredigheid. Hij was gekleed in een jas van buffelhuiden, met het hair naar buiten, hetwelk hem een ruig en woest voorkomen gaf, geheel in overeenkomst met zijn gelaat en houding. Al zijne wezenstrekken kenmerkten de meest mogelijke brutaliteit, oploopendheid, hardvochtigheid en geweld. Inderdaad kunnen onze lezers zich geen beter denkbeeld van zijne gestalte vormen dan zich een bulhond in menschelijke gedaante, met jas en hoed gekleed in de verbeelding te brengen. Hij was vergezeld van een reisgenoot, die een treffend tegenbeeld opleverde. Deze was kort en tenger, in al zijne bewegingen leenig en vlug als eene kat, en had eenen doordringenden, listigen blik in zijne donkerzwarte oogen, hetwelk zijn gelaat nog hoekiger maakte; zijne lange scherpgepunte neus kenmerkte een bijzonder diep doorzigt, en zijne dunne, sluike zwarte haren deden zijn smal voorhoofd nog smaller uitkomen; in het kort, het geheele uiterlijke van dien man kenmerkte eene koele voorzigtige geslepenheid. De reus schonk zich een half bierglas vol brandewijn in, dat hij in eens naar binnen sloeg. De kleine man daarentegen hief zich op zijne teenen overeind, keek behoedzaam in het rond, scheen zich te bedenken wat hij drinken zou, en vroeg eindelijk met een fijn, pieperig stemmetje om een glas likeur. Hij nam het glas voorzigtig op, bezag het met innig genoegen als iemand die gevoelt dat hij wel gedaan heeft, en slurpte het met korte, afgepaste teugen naar binnen.

— Wel wie had kunnen denken, dat dit geluk mij zou gebeurd zijn? Wel Loker, hoe gaat het? zeide Haley, den reus zijne hand toereikende.

— Wat duivel! was het beleefde antwoord. — Wat doe jij hier, Haley?

De kleine man, die Marks heette, hield dadelijk op met slurpen, en stak zijn hoofd vooruit om den nieuwen kennis scherp op te nemen, zooals wij een kat dikwijls een bewegend boomblad of ander voorwerp zien begluren.

— Ik zeg Tom, dat dit het gelukkigste ding van de wereld is. Ik zit in een duivels malle zaak, en gij moet er me uithelpen.

— Hm! gromde Tom Loker in zich zelven. — Een man kan er zeker van zijn, dat als *jij* hem je genoegen betuigt van hem te ontmoeten, dat er dan wat achter zit. Laat eens hooren, wat voor malle zaak?

— Gij hebt daar een vriend, zeide Haley, Marks twijfelachtig aanziende. — Misschien een compagnon?

— Ja, die heb ik. Hier, Marks, daar heb je die vent, met wien ik te Natchez zaken heb gedaan.

— Aangenaam uwe kennismaking, zeide Marks, een lange, spichtige hand als eene ravenklauw uitstekende.

— Mijnheer Haley, geloof ik?

— In eigen persoon, mijnheer; en daar ik nu zoo gelukkig ben geweest de heeren te ontmoeten, zoo laat ons in dit vertrek de zaak bespreken.

Zich daarop tot den man aan het buffet wendende, ging hij voort:

— En gij, breng ons heet water, suiker en sigaren; en een goede portie van de echte soort; brandewijn, versta je me!

De kaarsen werden opgestoken, het vuur opgerakeld, en de drie waardige personen zetten zich rond de tafel, die met al het door Haley bestelde voorzien werd. Deze deed daarop een aandoenlijk verhaal van zijn ongeluk. Loker luisterde met gesloten mond, en met eene norsche, doch oplettende aandacht. Marks daarentegen, die zich volgens eigen smaak een glas punsch klaar maakte, hield daarmede van tijd tot tijd op, om het verhaal naauwlettend te volgen, zijne puntige neus en kin nu en dan tot bijna in het gezigt van Haley stekende. De afloop der geschiedenis scheen hem bijzonder te vermaken, want hij haalde de schouders op, en plooide zijne dunne lippen met inwendig genoegen.

— Alzoo won *zij* de zaak, niet waar? zeide hij. — Ha! ha! ha! Dat heeft ze knap geleverd.

— Die handel in kinderen is altijd onvoordeelig, antwoordde Haley op klagenden toon.

— Wij moesten de vrouwen zoo ver kunnen brengen, dat ze zich niet meer om hunne kinderen bekreunen, zeide Marks. — Ik zeg je, dat ik dat de grootste vooruitgang van onze hedendaagsche beschaving noemen zou.

— Ja, waarachtig! merkte Haley aan.

— Ik kan het maar niet begrijpen. Kinderen zijn immers een boel moeite voor de moeder. Men zou dus denken dat zij ze gaarne kwijt zou willen zijn. Maar jawel! hoe meer moeite zij er mede heeft, en hoeveel te meer dat goed voor niets deugt, des te meer houdt zij er van.

— Ja! mijnheer Haley dat gaat zoo. . . .

— Och reik mij het heete water eens aan. . . . hernam Marks. — Ja! mijnheer gij denkt er net over als ik en anderen. Toen ik nog in den handel deed kocht ik eens eene sterke, ferme meid; ze zag er bijzonder goed uit; maar ze had een kind dat ziekelijk en mismaakt was. Ik wilde mij geen zorg op den hals halen, en gaf het aan een man, die hoopte er nog wat op te verdienen, daar het hem toch niets kostte. Ik dacht, dat ik met de moeder geene moeite zou hebben; maar ge had ze moeten zien. Ik geloof, waarachtig dat ze des te meer van het kind hield omdat het ziekelijk en mismaakt was en haar plaagde. Ik kon ze maar niet overtuigen; ze liep er om, ze zocht er naar, en maakte een misbaar, als of ze alles verloren had. Het was een klucht om te zien. God bewaar me, wat hebben die vrouwen toch rare denkbeelden.

— Nou, mij dan! zeide Haley. — Toen ik voorleden zomer de Roode river afzakte, kocht ik eene slavin met een kind dat er goed uitzag, met oogen zoo schitterend als de uwen. Bij nader onderzoek bevond ik echter, dat het steekeblind was. Waarachtig! steekeblind. Nu dacht ik dat er geen kwaad in stak het maar stilletjes te verronselen, en ik had het juist voor een vat whisky van de hand gezet, toen de moeder er achter kwam. Ze was zoo woedend als eene tijgerin. Nu waren de negers nog niet geboeid, en wat deed zij. Ze sprong als een kat op een katoenbaal, en pakte een mes van een der matrozen; en

bij me ziel, ze hield ons allen van zich af. Eindelijk zag zij dat het niets baatte, toen keerde zij zich om en sprong hals over kop met haar kind in de rivier. Ik zag ze niet weêrom; ze moet nog boven komen.

— Bah! zeide Tom Loker, die deze verhalen met verachting en tegenzin aangehoord had.— Lamme kerels, beiden. Mijne slavinnen hebben mij nog nooit zulke streken gespeeld.

— Maar, hoe belet gij dat dan? vroeg Marks levendig.

— Hoe ik 't belet! Ik koop eene vrouw met een kind om te verkoopen. Nou ga ik bedaard naar haar toe, en druk haar eventjes mijne vuist onder den neus, en zeg haar: „zie je dat! dus opgepast! als jij je gezigt niet houdt, zal ik het plat kloppen. Geen woord! niet het begin van een woord! Het kind behoort mij, en niet aan jou; je hebt er niks mee te maken. Ik zal het verkoopen als ik wil. Pas op, dat je er niet om jankt, of je gezigt er om vertrekt, of ik zou je doen wenschen, nimmer geboren te zijn." En ik zeg jelui, ze zien spoedig, dat ik er niet mee speel. Ik maak ze zoo stom als een visch; en is er misschien een, die begint te snotteren, dan. . . .

Hier liet Tom zijne vuist met eenen hevigen slag op tafel vallen, daardoor zijne meening verklarende.

— Dat noem ik krachtig redeneren, zeide Marks, Haley met den elleboog aanstootende, en nog een teug nemende. — Is Tom geen zonderlinge kerel? ha! ha! ha! Ik zeg je Tom, dat gij hun begrip scherpt; want ze vatten dadelijk uwe meening, hoe stompzinnig ze ook zijn. Jongens Tom! als jij den duivel niet in persoon zijt, dan ben je toch zijn broertje.

Tom ontving dit compliment met gepaste zedigheid, en begon zoo vriendelijk te zien als met zijne hondsche natuur bestaanbaar was.

Haley, die verscheidene glazen punsch gedronken had, begon gevoelig te worden en eene mate van zedelijke krachten te ontwikkelen, welke de dronkenschap meermalen bij ernstige en nadenkende lieden te weeg brengt.

— Maar Tom, zeide hij, — gij zijt waarachtig te hard; ik heb je dat altijd gezegd. Ge weet wel Tom, we hebben er te Natchez dikwijls over gesproken; en ik heb u toen aangetoond dat het ook in deze wereld beter is de negers goed te behandelen, en dat het behalve dat, grooteren kans geeft om in het koningrijk der hemelen in te gaan, als we tot stof zijn weergekeerd, en ons niets aardsch meer is overgebleven, weet je.

— Bah! 'k Weet niets. Blijf me met die praatjes van 't lijf. Daar zou men maagpijn van krijgen, zeide Tom, een half glas brandewijn inslikkende.

(*Vervolg hierna.*)

VREEMDEN-LIJST.

AANGEKOMEN.

24 Aug. L. Quartero, van Pasoeroean; J. G. Berkholst en W. E. Berkholst, beiden van Batavia.— 25 Aug. H. H. Wanhoff, van Grissee; P. E. Staverman, van Batavia. 26 Aug. Mej. J. M. Kroon, van Batavia.— 27 Aug. J. J. van den Bergh, van Pasoeroean; G. W. van der Kamp, van Samarang.— 29 Aug. A. J. W. Schreuder, van Amboina.

HOTEL MONTOFT.

24 Aug. W. E. Berkholst, G. J. Berkholst, M. J. J. Struben, P. E. Staverman en P. J. Teijn, allen van Batavia; Mr. W. A. van Jeveren en echtgenoote en Schmidt, beiden van Samarang.— 25 Aug Vice-Admiraal van der Plaat, Brocx, Wipff, Herman, van Raders, S. M. Lansberg, N. Holmberg de Beckfelt, Louis ridder de Stuers, Koops, Steijn-Parvé en Buschman, allen van Batavia.— 28 Aug. M. H. Brandes, van Duivenbode, J. Noodthout, Ledeboer, en Chevallier, allen van Banda.— 29 Aug. Greve, van Batavia; Cornelis de Groot en Aquasi Boachi, beiden van Banjermassing; Kramp, Houck, Gobius en Baak, allen van de reede.

MARINE HOTEL.

24 Aug. Scholten, uit het Hotel Montoft; Schultze, van Grissee; Ross, van Krian.— 25 Aug. Droessaer en echtgenoot, van Ngawie.— 26 Aug. Ten Bos en Tening, beiden van de Reede; Kollman, van Tjankeer.— 28 Aug. Schreuder, van Amboina.— 30 Aug. H. Sweijs, Seijdney.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

BEVALLEN:

N. Gumprich, Meinberg, D. Batavia 16 Aug.— A. L. van Motman, Quartero, D. Jamboe 15 Aug.— C. P. Watson, de Craij, D. Bodjonegoro 12 Aug.— A. W. A. Sijthoff, Caspersz, Z. Tagal 11 Aug.— L. C. W. Brunting, Buijs, D. Ratavia 17 Aug.— C. A. S. Scheltema. Zweerts, D. Samarang 23 Aug.

GETROUWD:

C. L. Gerrits met A. P. Dutrieux, Pasoeroean 22 Aug. — A. F. Lens met C. G. E. Bischoff, Batavia 28 Aug. — W. H. van der Hell met J. C. E. Vosmaer, Pattie 11 Aug.— P. G. Berlauwt en S. F. Sleebos, Bezoekie 6 Aug.

OVERLEDEN:

A. M. Silon, Batavia 18 Aug.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder*	*Van*
Aug.	23	Z. M.	korvet Sumatra.	kap. luit. ter zee H. Wipff.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Probolingo.
„	24	Nederl.	Bulgerstein.	A. J. Maas.	Batavia.
„	—	„	Herman de Ruijter.	P. J. Feijnt.	„
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	„
„	25	Z. M.	„ Borneo.	komm. luit. 2e kl. R. A. Houck.	„
„	—	Nederl. Ind.	Salma.	Said Agel b. Moht. Alhabassij.	Samarang.
„	27	„ „	Mifrejool Moelook.	Braie.	Sumanap.
„	28	„ „	stoomschip Macasser.	H. J. E. E. Chevalier.	Banda.
„	—	Z. M.	„ Merapie.	kap. luit. ter zee H. D. Kramp.	Laatst van Sambielangan.
„	—	Nederl. Ind.	Maijmoon.	Said Abd. Rachm. bin Kassim.	Batavia.
„	29	„ „	stoomschip Java.	C. Kemish.	„
„	—	Z. M.	stoom advies vaartnig Tjipannas.	P. Boodt.	Banjermassing.
„	—	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Alfulck.	Sech Abd. Kadir Baradjak.	Timor Koepang.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar*
Aug.	24	Nederl.	Het Zeepaard.	J. Giltjes.	Nederl. over Pasoeroean
„	—	„	Prins Hendrik.	J. Goedkoop.	Nederl. over Panaroekan.
„	25	Nederl. Ind.	Little Tot.	Katjoong.	Pasoeroean.
„	—	„ „	de Walvisch.	Said Hamit bin Aloei Alhadat.	Batavia over Grissee.
„	26	„ „	stoomschip Langen Lamongan.	Pa Sariema.	Panaroekan over Probolingo.
„	—	Nederl.	Doggersbank.	P. J. Kerkhoven.	Nederl. over Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Pakis.	Sie Kiansien.	Balie (Ampenan).
„	—	„ „	Fathoor Rachman.	Said Abd. Rachm. bin Moht. Aseg.	Grissee.
„	28	Nederl.	Christina.	H. Kramer.	Nederland.
„	—	Engelsche.	Royal Exchange.	J. W. Turner.	Australie.
„	—	Nederl. Ind.	Bacht Mastora.	Said Ibrahim Alhabassij.	Sambas over Sumanap.
„	—	„ „	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia over Samarang.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederl. Ind.	Djalcha.	Intjik Hossin.	Banjermassing.	Hadjie Samsoedin.
Nederl.	Pictura.	J. R. Scholten.	Nederland.	W. Cores de Vries.
„	Bulgerstein.	A. Maas.	„	B. J. van Eck & Co.
Engelsche.	Forres.	J. Moliesson.	Port Phillip.	Fraser Eaton & Co.
Nederl.	Nehalenia.	L. Staal.	Nederland.	„

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Bulgerstein*, de heeren W. en G. Berkholst. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren Couperus, van Jeveren en echtg., 2de luit. van der Meer, mejufvrouwen Struben en Staverman, 1 Arabier en Z. M. troepen.— Met Z. M. stoomschip *Borneo*, Zijne Excellentie de Vice-Admiraal Kommandant van Z. M. Zeemagt, in O. I. en Inspect. der Marine, van der Plaat en gevolg.— Met de Ned. Ind. bark *Salma*, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Ned. stoomschip *Makasser*, Resident van Soerabaya P. Vreede Bik en fam., de heeren Duivenbode en fam., Munkes en fam., Branders, Noodhout, Schreuder, Wilson, Grolman, Coldenhoff, en de Coste, Z. M. troepen en bannelingen.— Met Z. M. stoomschip *Merapie*, Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal, mevrouw Duijmaer van Twist, en gevolg.— Met het Ned. Ind. stoomschip *Java*, de heeren Cramer, Batten, vijf Officieren en Z. M. troepen.— Met Z. M. stoom-adviesvaartuig *Tjipannas*, de heeren de Groot, A. Boachi en mevrouw Boodt.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Christina*, S. Kaptein, weduwe van W. L. Knipper.— Met de Eng. bark *Royal Exchange*, W. Breiver, matroos an de Eng. Brik Eliza Hunter.— Met de Ned. Ind. bark *Bacht Mastora*, drie bannelingen.— Met het Ned. stoomschip *Banda*, de heeren R. W. Bezier, A. J. C. Anemaat, Smith en Bossottiel, Z. M. troepen en gedetineerden.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtkorvet Nehalennia, stoomschip Suriname, transportschip Prins Willem Frederik Hendrik, Gouv. schoener Haai, de schepen Wadie Atool Rachman, Nehalenia, Duke of Wellington, de barken Fatal Ma-an, Baltimore, Fatahool Rachman, Balgis, Forres, Pictura, de schoeners Fathal Rachman thans hern. Selaparang, Anna Johanna, Goansing, Djaleha, Heatlie, Cupid en Swieping.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

21 Aug. Z. M. stoomschip *Merapie*, gezagv. kommandant luitenant ter zee 1e klasse H. D. Kramp, van Bezoekie, passagiers Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal en Mevrouw Duijmaer van Twist.

21 Aug. de Bal. Ind. schoener *Tijro*, gezagv. Samarang, van Balie, passagiers de Adsistent Resident van Banjoewangie en Gecommitteerde voor de zaken van Balie en Lombok, C. J. Bosch en J. B. Hagenstein.

24 Aug. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, van Balie Badong, passagier M. J. Lange.

VERTROKKEN.

22 Aug. Z. M. stoomschip *Merapi*, gezagv. kommandant luitenant ter zee 1e klasse H. D. Kramp, naar Sumanap, passagiers Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal en Mevrouw Duijmaer van Twist.

22 Aug. de Bal. Ind. schoener *Tijro*, gezagv. Samarang, naar Balie.

25 Aug. de Ned. Ind. schoener *Venus*, gezagv. Kerto, naar Batavia, passagier M. J. Lange.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

25 Aug. de Ned. Ind. brik *Saidban*, gezagv. Hadjie Mohamat Saat, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

25 Aug. de Ned. Ind. schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Braie, naar Soerabaya, passagiers Pangerang Adie Pattie Noto Negoro, en Pangerang Luit. Kolonel Koesoemo Sananigngalogo.

Schepen liggende ter reede.

De brik Sie Kanoegrahan, Saidban, schoeners Indram Eljoesoor, Vorstelijk Genoegen, Fathal Moebarak, Sumanap, Sie Damar, Maria, en Sophia.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 23 Augustus tot en met 29 Augustus 1853.

AANVOER.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Fathoor Rachman*, gezagv. SAID ABDUL RACHMAN ASEGAF, agent SAID ABOEBAKAR ASEGAF.

25 kn., vn. en koffers diverse kleedingstukken, spiegels en schilderijen, goederen voor huisselijk gebruik, 1 marmersteen, 1 pak beddee, TEN SIETOFF & SCHOTT; 1 kt. spiegel, 3 kn. stolpen. met toebehooren, ORDER; 99 zn. poetjook, 47 zn. salpeter, 13 zn. zaad, 24 kn. zeep, THOMAS; 3 kn. ijzerwerk, 2 kn. manufacturen, 2 kn. glaswerk, 1 kt. kramerijen, 50 oxhd. roodewijn, ADAM & Co.; 10 kn. wit katoen, 1 baal gew. katoen, 1 kt. kramerijen, 4 kn. gev. katoen, 1 baal gedr. katoen, KERVEL & Co.; 13 kn. wit katoen ORDER; 32 kn. kat. manufacturen, TIEDEMAN & VAN DER BURG 18 bn. drills, ORDER; 2000 st. zilver sp. matten, ORDER; 40 kn. en ks. wijn; 12 stoelen, 1 kistje kettingen, 1 pak matten, 3 ks. madera, GRANPRÉ MOLIERE & Co.; 10 kn. wijn, 198 ks. cognac, 50 mn. bier, 2 kn. 2 orgels, ADAM & Co; 2 kn. kain pandjangs, 2 bn. duffels, FRASER EATON & Co.; 34 kn. aardewerk, N. H. M.; en eenige manufacturen, kleinigheden, kramerijen en chn. goederen, ORDER.

Van Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. F. SCHMIDT, agent W. CORES DE VRIES.

10 kn. manilla sigaren, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 30 ms. bier, 25 ks. cognac. 9 ks. sieroop, BECHADE; 3 kn. hoeden, 1 kt. modewaren, VAN ECK & Co.; 15 kn. champagne, 1 kt saucijs, BECHADE; 1. kt. boeken, DE ROOCK; 1 kt. boeken, E. FUHRI; 2 kn. madera, 1 mand porter, W. CORES DE VRIER; 1 kt. papier en boeken, E. FUHRI; 10 kn. manilla sigaren, W. CORES DE VRIES; 4 kn. chitzen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 2000 gulden specie, 2 kn. manilla sigaren, 1 kistje chocolaad, VAN DELDEN; 9 kn. chitzen, 1 kt. modewaren en kramerijen, ADAM & Co.; 5 ks. en coll. ijzerwerk, 1 baal laken, 1 kt. modewaren, 1 kt. tjelees, ADAM & Co.; 1 kt. manilla sigaren, 1 kt. chocolaad, TEN SIETHOFF & SCHOTT; 10 kn. kat. goederen, ADAM & Co.; 12 kn. cambriks, 2 kn. en bn. gedr. katoen, 1 kt. slendang, 2 kn. saroongs, 4 kn. kain pandjangs 1 geëmb. pak inhd. papieren KERVEL & Co.; 9 kn. manufacturen, RUIJL CRAMER & Co., 1 kistje regaal, E. FUHRI; 1 kistje monster saroong, VAN ECK & Co.; 1 kistje goud en zilverwerken, TIEDEMAN & VAN DER BURG; 1 kt. papier en boeken, E. FUHRI; 1 pakje boeken, 1 rolletje papier, HAGEMAN; 8 bn. ongebl. katoen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 5 kn. kramerijen, 7 kn. manilla sigaren, 1 kt. meubelen, ORDER; 2 kn. kat. goederen, 1 kistje lijfgoed, 2 ms. suiker, RUIJL CRAMER & Co.; 1 kt. manilla sigaren, 1 pakje zijde, ƒ 3000 zilveren specie, 60 tails stofgoud, ORDER; 4 krandjs. wagen en bendij tuigen, KARTHAUS, pn., 4 trommels beschuit, VAN RAALTEN & KOCKEN; 1 kt. sigaren, W. CORES DE VRIES; 1 trommel kleederen; ORDER; 2 kn. manufacturen, 1 pak matten, ADAM & Co.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. SAID AGIL ALHABASSIJ, agent GEZAGVOERDER.

1 vt. ijzerwerk, MAJOR MATZEN & Co.; 101 vs. spijkers, ADAM & Co.; 1 kt. diversen, ORDER; 1 kt. tuigen, 1 kt. boeken, KERVEL & Co.; 1 md. tuigen; ORDER; 2 kn. glaswerk, VAN RAALTEN; 18 vn. zwd. teer, VAN ECK & Co.; en eenige chn. goederen en kleinigheden, ORDER.

Van Batavia per de Ned. Ind. schoener *de Walvisch*, gezagv. SAID JAFFAR SEGAF, agent SAID ACHMAT SEGAF.

26 kn. en bn. lijnwaden, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 2 kn. bladkoper, 3 vn. koperen spijkers, 1 kt. muurlampen, 12 paren koperwerken, ORDER.

Van Batavia per het. Ned. schip *Herman de Ruiter*, gezagv. C. J. FEIJNT, agent RUIJL CRAMER & Co.

$83^{10}/_{20}$ tonnen steenkolen, 5350 ks. zeep, 66 mn. aardewerk, 45 bn. manufacturen HOEKSTRA GIJSING & Co.; 86 kn. en bn. manufacturen, 6 kn. ijzerwerk, 7 vn. glaswerk, 141 kn. en bn. manufacturen, KERVEL & Co.; 90 kn. manufacturen, ADAM & Co.; 37 kn. manufacturen, FRASER EATON & Co.; 8 vn. glaswerk, 21 kn. en bn. manufacturen, ADAM & Co.; 6 coll., 1 rijtuig, 69 kn. en bn. manufacturen, 19 ijzeren suikerpannen, 10 vn. zwavel, 11 kn. manufacturen, FRASER EATON & Co.; 21 kn. manufacturen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 30 kn. manufacturen, ORDER; 80 vs. kruid, ADAM & Co.

UITVOER.

Naar Nederland via Passoeroean per het Ned. schip *Prins Hendrik*, gezagv. J. GOEDKOOP.

$2405^{15}/_{100}$ pic. gouv. suiker, 1000 pic. koffij, 400 pic. tin, 150 pic. rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Batavia per het Ned. schip *Doggersbank*, gezagv. P. J. KERKHOVEN.

1837 krandjs. gouv. suiker $7000^{4}/_{100}$ pic., 2500 pic. koffij, $549^{12}/_{100}$ pic. tin, 150 pic. rotting N. H. M.

Naar Sambas per de Ned. Ind. bark *Bacht Mastora*, gezagv. SAID IBRAHIM ALHABASSIJ.

105 kn., ks., ms., vs., inhd. diverse provisiën en dranken, BECHADE.

Naar Nederl. via Batavia per het Ned. schip *Christina*, gezagv. H. CRAMER.

789 kanasser suiker $3006^{23}/_{100}$ pic., 2800 pic. koffij, 85 pic. rotting, N. H. M.

Naar Australie per het Eng. schip *Royal Exange*, gezagv. J. W. TUSNER.

$4906^{88}/_{100}$ pic. stroop suiker, 320 pic. koffij, $7^{38}/_{100}$ pic. rotting, FRASER EATON & Co.; 50,000 st. Jav. sigaren, 1 kt. strooboeden, GRANPRÉ MOLIERE & Co.

MARKTPRIJZEN.

SUIKER N°. 16 per picol ƒ $11^{1}/_{2}$.—
Id. „ 15 „ „ ƒ 11.—
Id. „ 14 „ „ ƒ $10^{1}/_{2}$.—
Id. „ 13 „ „ ƒ 10.—
Id. „ 12 „ „ ƒ $9^{1}/_{2}$.—
KOFFIJ per picol ƒ 24 à ƒ 25.—
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 100 à ƒ 105.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 115 à ƒ 120.—
KOEHUIDEN per 100 p. à ƒ 240.—
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 20.—
OLIE (KATJANG). ƒ 16.—
KADJANG MATTEN. ƒ 10.—
ROTTING ƒ $5^{1}/_{2}$ à ƒ 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 4den September des morgens ten half 9 uur.

Ds. SCHEUER.

Nederduitsch. — Doopsbediening.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Zondag, den 4den September des morgens ten half 9 uur